

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

REPUBLIKA SLOVENIJA

mag. Andrej Tomšič
Namestnik informacijske pooblaščenke
Informacijski pooblaščenec RS

Skrb za zasebnost? Pri nas je vgrajena!

Izzivi za zasebnost v informacijski družbi in predstavitev
smernic za razvoj informacijskih rešitev

Zasebnost se sooča z velikimi izzivi.

1) Znanstvena fantastika postaja realnost.

2) Družbene norme se spreminjajo.

INFORMACIJSKI
POOBlašČENEC

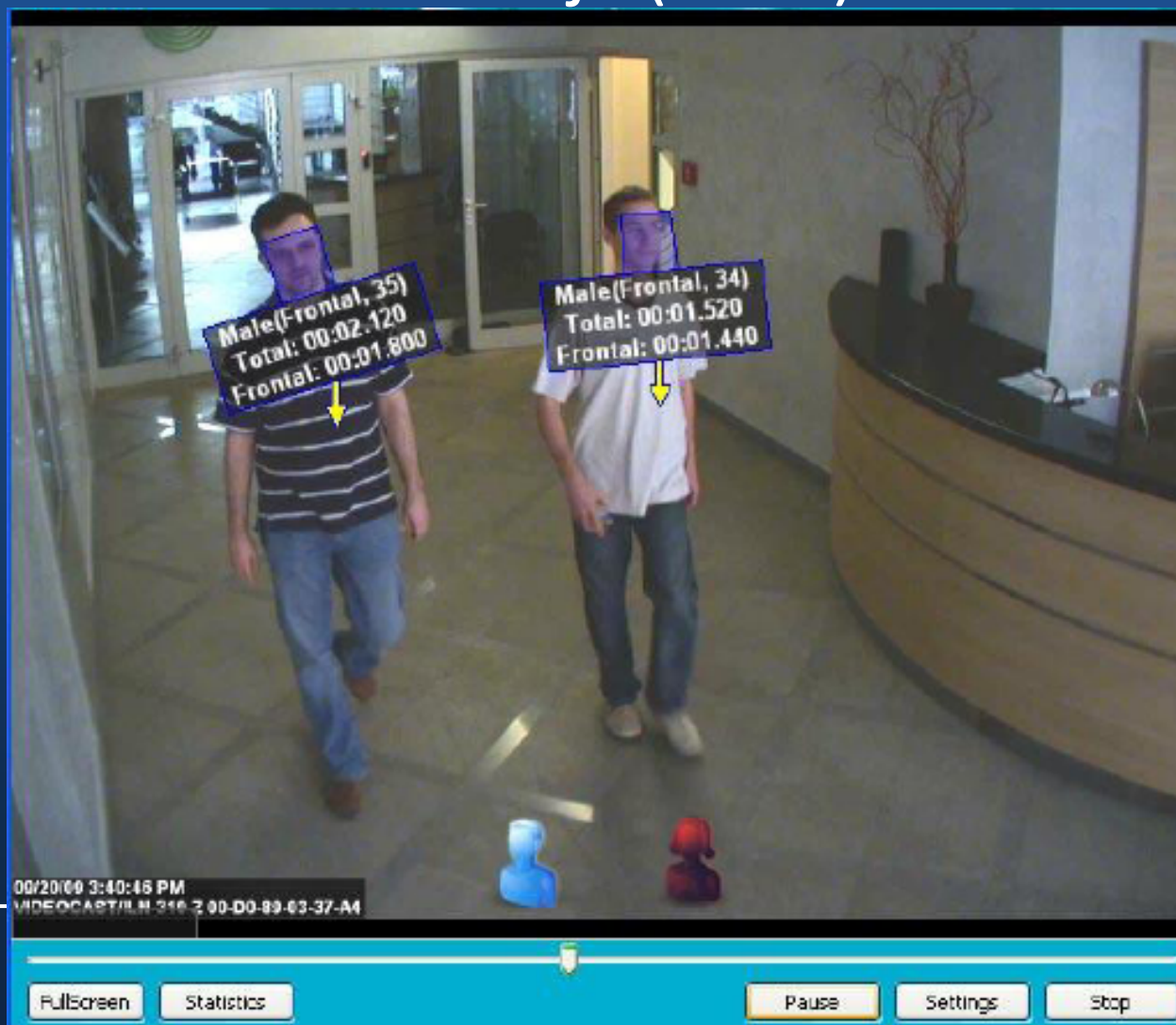
REPUBLIKA SLOVENIJA

Minority Report (1992)

Slovenija (2010)

Družbene norme

“Privacy as a social norm is a matter of past!”
by____, CEO of_____

“If you have something that you don't want
anyone to know, maybe you shouldn't be
doing it in the first place.” by____, CEO
of_____

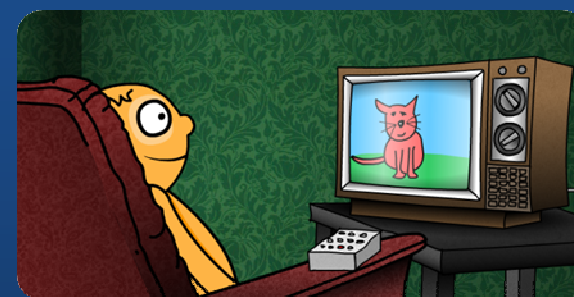
Recept za družbo nadzora

- Vzamemo 3 dcl klasičnih sestavin (Pepelka in njene sestre, igra za tri z ničelno vsoto):
    - **Zasebnost : varnost** - “Kaj obleči, ko hiša gori?”
    - **Zasebnost: profitabilnost** - “When money talks, privacy walks.”
    - **Zasebnost: praktičnost** - “Politika zasebnosti? Pa kdo bo to bral...”
  - Primešamo ojačevalce okusa: Maslowa in hierarhijo potreb
  - Dodamo 100g populizma in dva stroka demagogije
  - Potresemo z običajnimi začimbami:
    - “Saj nimam kaj skrivati”
    - Zasebnost ? **Ne boli** in ne pušča krvavih madežev. To se dogaja **redko**. In **drugim**.
-

Neznosna lahkost sodobnih tehnologij – abecedarij

- Primešamo kvasovke za vrenje – tehnologijo
- zapeljivost sodobnih tehnologij (P. Zimmerman)
- Po abecedi?
- ANPR, BIOMETRIJA, CCTV, DPI, ...
- Same po sebi nevtralne, pri uporabi pa je zgodba drugačna.

**Kdo bo koga gledal?
Mi televizijo ali ona nas?
Mi spletne strani ali one nas?**

Tehnološki vlak

- **Zasebnost v ID - analogni in digitalni svet**
    - Telefonija in obvezna hramba podatkov
    - Anonimni voznik in satelitsko cestninjenje
    - Klasični analogni videonadzor in pametni digitalni videonadzor
    - Televizija - *“You’re not watching TV, your TV is watching you!”*
      - personalizirani oglasi, personalizirane vsebine?
  - **Kam nas pelje ta divji vlak tehnološkega razvoja?**
    - v smeri demokratičnega ali totalitarnega razvoja?
    - ko Stasi odkrije Facebook
  - **Imamo ročne zavore na tem vlaku?**
-

Nadzor “na debelo” (wholesale surveillance)

- **Kot posameznik se proti temu ne moreš boriti**
  - Šifriranje svoje e-pošte
  - Šifriranje svojega obraza?
- **Izgubljam nadzor nad mejo naše zasebnosti** – čedalje manj besede imamo pri tem, kdaj, kje, kaj, kako in v kakšnem obsegu smo nadzorovani
- Danes lahko **vsi nadzorujemo vse**
- Javni in zasebni sektor se preHITEVATA
- **Nadzorovani zaposleni, potrošnik, državljan...**
  - “Google knows best what people want.”
  - Brez Googla, brez Facebooka?

Skriti se pred ... Googlom?

INFORMACIJSKI
POOBlašČENEC

REPUBLIKA SLOVENIJA

Vir: Youtube. <http://www.youtube.com/watch?v=IMChO0qNbkY>

Drugačne recepture

- **Transformativne tehnologije**
    - Igra s pozitivno vsoto - **izkoristiti prednosti tehnologije in ohraniti zasebnost**
      - primer anonimnega voznika, biometrije v žepu
  - Posamezniku ponuditi orodja za upravljanje s svojo informacijsko zasebnostjo – **vrnite nam moč odločanja**
    - nastavitve zasebnosti, npr. “tagging management”
    - “rok uporabe” osebnih podatkov – orodja za izbris
  - **Ozaveščanje in izobraževanje**
    - splošna javnost
    - tehnične, družboslovne, pravne fakultete
-

- Varstvo osebnih podatkov (temeljna človekova pravica) ni in ne sme biti ovira za ____ <vstavi> ____
  - Zakonodaja? Nova orodja:
    - **ocene vplivov na zasebnost** (Privacy Impact Assessments)
    - **vgrajena zasebnost** (Privacy by Design)
-

Vgrajena zasebnost

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

REPUBLIKA SLOVENIJA

Smernice Informacijskega pooblaščenca

- **Korenček in palica**
  - **Jasen, razumljiv, nevtralen, ne-pravniški jezik**
  - **V pripravi**
    - **Smernice za varstvo osebnih podatkov pri računalništvu v oblaku**
    - **Smernice o orodjih za zaščito zasebnosti s strani posameznika**
    - **Poročila IP**
      - **Vedenjsko oglaševanje na internetu**
      - **Klubi zvestobe**
      - **Analiza uvedbe do-not-call seznamov**
  - **Vaše ideje?**
-

Smernice za razvoj informacijskih rešitev

- Temelji na konceptu vgrajene zasebnosti
- 7 temeljev
  - Proaktivnost namesto reaktivnosti
  - Zasebnost kot privzeta izbira
  - Zasebnost, ki je sestavni del dizajna rešitve
  - Polna funkcionalnost – igra s pozitivno vsoto
  - Zavarovanje podatkov v celotnem ciklu obdelave podatkov
  - Transparentnost
  - Spoštovanje posameznika
- „Function creep“

Smernice za razvoj informacijskih rešitev

- Gre dejansko za temeljna načela ZVOP-1
  - Minimizacija
  - Sorazmernost
  - Nadzor posameznika
  - Zavarovanje osebnih podatkov
  - Rok hrambe in pravica do pozabe
  - Povezovanje zbirk osebnih podatkov v javnem sektorju

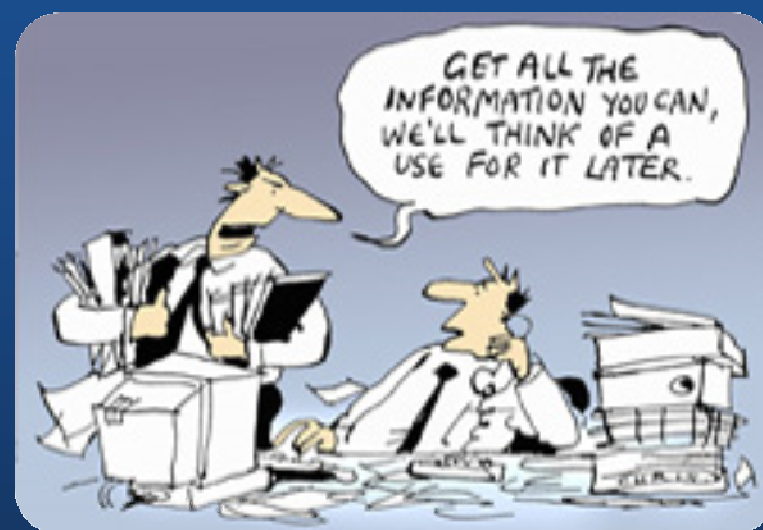

■ Primeri:

- Urbana
- Fitnes center
- Sektorsko merjenje hitrosti
- Elektronsko cestninjenje
- Grafični uporabniški vmesniki
- Beleženje dostopov do podatkov
  - Uporabniške pravice
  - Izvozi podatkov...
- Preveč pogosto slišano:
  - „Sistem me ne spusti skozi...“
  - „Gospa, takšen je obrazec.“
  - „Ne briši podatkov, nam bodo že prišli prav.“
  - „Sledljivost izvozov? Ups.“

Hvala za pozornost!